

VĂN-UYÊN

VINH BÀ MẸ VƯƠNG-TÔN-GHÀ

Đàn bà như thế cũng ben trai
Tiết dòng vàng son một chẳng phai.
Thương chửa đọc đường con ăm lịnh
Trông còn dựa cửa lúc hôn mai.
Đức từng giữ dạ hăng ba lịnh.
Trang hiều ghi lòng vẫn một hai.
Non nước khêu sanh người kiệt-nữ.
Trời nam ngán lại há không ai.

Thượng-tân-Thị (V.L.)

TỰ THUẬT

Lữ bước xui nên phận đã đành.
Dám dẫu trỗi lên với trời xanh.
Đường đời nếm trải mùi tàn khốc.
Cải kiếp vườn mang nợ học hành.
Đầy trên người ngoa lòng sâu khấp.
Bắc ngời lại càng ngao ngán.
Ai khéo đưa chỉ sợi chỉ mảnh.

Thượng-tân-Thị (V.L.)

Di chơi núi-Sập (Viễn chầu)

HOA-VÂN

Núi sập chùa xưa mây trắng cao.
Nghe danh mến cảnh những ngày nào.
Hành cây đá ngã chờ ai đổ.
Sắc rắng mây phong đẹp biết bao.
Mãi mầu vãi tơ lòng đã thắm.
Hàng xa được huệ gió không xao.
Chiều ến rừ bạn lần lên viếng.
Bầy vượn nghe kinh cả dờn sao.

LÀO-BÔNG

HOÀI CỤ THỂ

Canh chầy liu quạnh
chốn phòng không.

Tương tượng duyên xưa một chữ
đồng

Xe xong như sức đứng tờ hồng.
Nhập loĩ lẽ bạn trông trời bắc.
Ên lạp loài đoàn ngóng bề đông.
Lệ thấm áo là bầu thấm ước.
Giãi sầu đến có khúc xuân phong.

Trần-ngọc-Hương (Sadec)

THƠ CỦA NGƯỜI ẦN DẬT

THƯ'ONG-LU'U HANH SU'

VI

Thưa các ngài, hơn một tháng nay tôi viết tiếp thực luôn đến 5 bức thư cho các ngài mà kể hết mấy việc dân quê dốt phỉen trách bực thượng-lưu. Trước khi tôi cầm viết mà viết bức thư đầu thì trong trí tôi đã nghĩ rằng bực thượng-lưu trong nước là một hạng người xưa nay ăn trên ngồi trước, thường hay nạt nộ rầy rà kẻ dưới, chứ chẳng hề nghe kẻ dưới dám tỏ lời chỉ mà phỉen trách bao giờ, nay tôi đem những lời phỉen trách mà trải trên tờ báo thì chắc là chẳng khỏi bực thượng-lưu họ chần mày trợn mắt, dẫu họ làm mặt phỉen không dùng tiếng nạt nộ mà mồm tôi đi nữa, thì họ cũng lấy lời khôn mà phỉen đối với tôi, dẫu có chứa lốt, kéo dòn quẻ mồm nó khinh bỉ.

Nào đề 5 bức thư của tôi đã ăn hành đã rồi, công chúng trong Lục-châu đã làm được tường tận, mà tôi chưa thấy trong hàng thượng-lưu có một ông nào xuống ra mà phỉen đối, bởi vậy cho nên tôi lấy làm lạ, mà cũng lấy làm buồn và cũng. Hôm nay tôi suy nghĩ hoài mà chưa hiểu vì cớ nào mà bực thượng-lưu lại yên-lâm như vậy, có phải là tại bực thượng-lưu tự tôn thái quá, không thèm đọc báo quốc-âm, nên không thấy mấy bức thư của tôi chăng? Hay là tại tôi dùng tiếng nhẹ-nhàn nên không động lòng anh hùng, không

vừa thành khẩn khải của họ? Hay là tại họ ý mình đã ngồi cang vàng nơi cái địa-vị cao sang rồi, dẫu ai nói tiếng gì thì mặc ai, không ai rung-rinh họ được mà họ sợ, nên họ mới làm mặt ngơ tại đấy? Hay là những lời phỉen trách của chúng dân quê mồm tôi nào, cũng nhằm tỷ, họ không còn chỗ nào mà chạy chối được, nên họ phải cái mặt lặn thình?

Thưa các ngài, tôi suy đi nghĩ lại thì bực thượng-lưu không phân đối với tôi chắc là tại một cái cơ trong mấy cái cơ tôi đã kể ra đó. Mà nếu vì vậy cơ ấy mà họ lặn thình thì tôi chẳng vui chút nào hết, bởi vì nếu bực thượng-lưu tự tôn tự đại nên không trả lời thì cái mặt họ trong xã-hội ta làm sao mà trí được, còn nếu họ biết tôi nên không dám trả lời thì cũng không bỏ tặc chỉ cho đường tấn-hóa của chúng dân quê dốt Theo ý tôi, thì tôi không muốn cho bực thượng-lưu làm mặt cao mà khinh thị những lời phỉen của kẻ thấp, mà tôi cũng không muốn cho họ phải hạ mình mà chịu quấy làm gì, tôi ước trông có một điều là xin bực thượng-lưu suy nghĩ xem mấy khoản của dân quê dốt than phỉen, rồi tự hỏi mà lo làm làm sao cho khỏi hổ phỉen ngồi trên, mà cũng được đẹp lòng dân dưới.

Nam-Trung-Tàu.

Công văn lượ lượ

TRONG TY MIỀN CHỨC ĐƠN-QUỐC

Theo lời nghị quan Thống-Đốc Namkỳ ngày 24 Decembre 1923:

Ông Nguyễn-v-Đệ, Điều-chế y-khoa (thứ sai hậu-bộ ở nhà-thương bốn-quốc Chơn) đặc-lịnh đối qua nhà-thương Drouhet, thuộc ông Ng-v-Long đăng phép nghỉ.

Thầy Nguyễn-thành-Cương, Thư-ký thiết-tho hạng nhĩ, giúp việc ở trường Nữ-học-đường Saigon đăng phép nghỉ sáu tháng kết từ ngày 1er Janvier 1924. Trong lúc nghỉ, đăng phép lãnh nửa phần lương.

Thầy Cao-v-Giàu, Thư-ký hạng nam ở Sở-phủ Namkỳ khi trước xin nghỉ nay đăng đem trở vào ngạch cũ và lấy quan Chử-thủ Chơn sử dụng.

người Mỹ dùng sức mạnh mà đánh thuế thương-chánh ở trong mấy địa phận thuộc về phần Chánh-trị của tôi, lại là một độn lỗ thẹn không sao rửa được.

MỘT CUỘC CHIẾN ĐẤU Ở QUẢNG-ĐÔNG

Canton ngày 22 Decembre.
Hôm chiều bữa 21 Decembre có một cuộc chiến-dấu của bọn binh Kouang-Si và bọn binh Văn-Nam cả hai đảng đều là phe đảng của Tôn-dật-Tiên.

Người ta chưa rõ đăng cái duyên cớ sự thù-hận ấy.

ĐẮT ĐỘNG

Mexico ngày 25 Decembre.
Có xảy ra cuộc đắtt động làm hư hại mấy thành ở nước Mexique (thế giới-một) Granada Huas và Oporto cũng tỉnh Sonora. Có nhiều người phải bỏ mạng và bị bệnh nặng.

PHẬT-GIÁO LU'OC KHẢO

(Tiếp theo)

Nói về Thái-tử tới Đà-xà-sơn, ở trong giữa rừng khỉ hành mà cầu đạo chơn chánh, bọn Kiêu-trần-Như cũng chịu khổ hành theo. Thấy vậy bên sai một người về thưa cho Vương-sư hay, cũng tỏ hết các điều của Thái-tử khổ hành tu niệm, rồi Vương-sư tâu với vua. Tịch-phạm-Vương nghe nói như vậy lòng rất buồn rầu, lúc đầu chắc lưỡi rồi nói với Vương-sư rằng: Thái-tử bỏ ngôi sang Vương-vi, cũng cha mẹ bà con và dứt tình ân-ái. Vào rừng sâu núi rậm, tu việc khổ hạnh. Ta nay bạc phước, nên mất đứa con ấy đi. Nói rồi lại khiến Kiêu-trần-Như về cùng Thái-tử thưa rồi sai Xa-Nật đem cho Thái-tử, mỗi bữa dâng có cúng dường, đứng cho thiếu khuyết. Xa-nật lãnh mạng ra đi, khi tới nơi thấy bình dung Thái-tử ồm-ồm rơm rỏ thì mếu khóc mà nói rằng: Đại-vương nhớ Thái-tử lắm, khiến tôi đem đồ đạc vật thực đến cho Thái-tử dùng. Thái-tử nói: Ta xa cha mẹ và bỏ nước nhà, chẳng ngại dạn xa mà đến đây, vì cầu chỉ đạo, có lẽ nào mà còn chịu lãnh lương hưởng nữa. Xa-Nật nghe nói vậy thì suy nghĩ trong lòng, nay Thái-tử đã không chịu lãnh rồi, ta không biết kiếm ai cậy một người đem đồ này về triều cho vua hay, dẫu ta ở đây hầu hạ Thái-tử khi hóm sấm, ta nguyện chẳng rời Thái-tử một phút.

Khi ấy Thái-tử trong lòng suy nghĩ, ta tới nơi Đà-xà-sơn này khổ hành tu niệm, một ngày ăn có một hột mè một hột lúa, cho nên thân hình ta đã ốm-nhọt như thế cây khô, ta tu khổ hạnh đã sáu năm rồi, nếu ta ở chỗ ồm-ồm mà đứng đạo, thì các ngoại đạo nào nói mình là chết đói. Vậy nay ta chịu ăn rồi sau sẽ độ chúng sanh.

Tính như vậy, rồi đến mẹ sống, Ni-Liêng mà ngồi dưới đất sạch, thì thấy có hai người con gái giữ trâu bò ngoài rừng, một người tên là Nan-Đà, một người nữa tên là Ba-La. Tịch-cư-thiền khuyên Mục-nữ rằng: nay có Thái-tử ở trong rừng, người nên vào cúng dường. Mục-nữ nghe nói lòng mừng, bèn lựa bò nái mập, đem tắm sạch nhơn sữa và sữa nái, nấu chín rồi lấy bình vàng đựng đầy đem đến chỗ Thái-tử, dõn trên đầu mà dâng lễ. Thái-tử bèn chịu của thí ấy mà niệm chú rằng: Nay người muốn cho an, ta chịu ăn đó, dâng bình phước lại. Ta khuyên cho kẻ thí dâng ăn, dâng mạnh, dâng bố, dâng mừng, dâng an vui không bình, trọn dâng bữa dâng có cúng dường, đứng cho thiếu khuyết. Xa-nật lãnh mạng ra đi, khi tới nơi thấy bình dung Thái-tử ồm-ồm rơm rỏ thì mếu khóc mà nói rằng: Đại-vương nhớ Thái-tử lắm, khiến tôi đem đồ đạc vật thực đến cho Thái-tử dùng. Thái-tử nói: Ta xa cha mẹ và bỏ nước nhà, chẳng ngại dạn xa mà đến đây, vì cầu chỉ đạo, có lẽ nào mà còn chịu lãnh lương hưởng nữa. Xa-Nật nghe nói vậy thì suy nghĩ trong lòng, nay Thái-tử đã không chịu lãnh rồi, ta không biết kiếm ai cậy một người đem đồ này về triều cho vua hay, dẫu ta ở đây hầu hạ Thái-tử khi hóm sấm, ta nguyện chẳng rời Thái-tử một phút.

Từ Bồ-Tác chịu sáu năm cần khổ, áo rách choần thấy nơi dưới rừng thì Địa-thiền có cáo với Hư-không-thiền rằng: Thích chương Thái-tử, bỏ ngôi vua mà lượn áo rách, biết đặc đạo rất cao. Thân-hư-không-ben cáo lại với Tam-thập-tam-thiền rồi đến A-ca-ni-tra-thiền. Khi ấy Bồ-Đề cầm cái áo quét phên, thỉnh không nói lên rằng: không biết nước dàu mà giặt áo, thì tức tức có một vị thiên-thần lấy tay chỉ xuống đất, hóa ra một cái ao; rồi lại niệm rằng: biết dàu có dàu mà giặt áo thì Bồ-Thích hóa dàu vườn để dựa mế ao. Bồ-Đề thấy tấm da bên dàu ao lại đỏ giặt. Bồ-Thích xin để giặt tước cho Bồ-Tác; Bồ-Tác không chịu cho ai giặt, mồm giặt lấy áo của mình mà thôi.

Đ. P. T. B.

(Sau sẽ tiếp theo)

Theo lời nghị quan Thống-Đốc Namkỳ ngày 31 Decembre những viên-chức các sở kể tên sau đây đăng thăng chức kể từ ngày 1er Janvier 1924:

TY PLANTONS Ở SOÀI-PHÙ NAMKỲ

Lên chức Planton-chef hạng nhĩ: Dương-vân-Lạc, Phạm-vân-Thay.

Lên chức Planton-chef hạng nhĩ: Nguyễn-vân-Phan.

Lên chức Planton-chef hạng ba: Bùi-quan-Vân.

Lên chức Planton thiết-tho hạng nhĩ: Lâm-cát-Chuyên.

Lên chức Planton thiết-tho hạng nhĩ: Nguyễn-v-Hương, Nguyễn-vân-Điêm.

Lên chức Planton thiết-tho hạng ba: Nguyễn-vân-Bang.

Lên chức Planton hạng nhĩ: Nguyễn-vân-An, Phạm-vân-Đệ, Lê-quan-Kỳ.

TY FLOTTE ET DU MATÉRIEL MÉCANIQUE

Lên chức Thợ-máy Chef hạng ba: Nguyễn-vân-Châu.

Lên chức Thợ-máy hạng nhĩ: Lê-vân-Đệ.

Lên chức Thợ-máy hạng nhĩ: Nguyễn-vân-Vàng.

Lên chức Cai sỏp-pho (Caporal-chauffeur) hạng nhĩ: Nguyễn-vân-Dắc, Nguyễn-vân-Thất.

Lên chức Cai sỏp-pho hạng nhĩ: Trần-vân-Cao.

Lên chức Sỏp-pho hạng nhĩ: Trần-vân-Buổi.

Lên chức Sỏp-pho xe-hơi ngoại hạng: Võ-vân-Hoa.

Lên chức Sỏp-pho xe-hơi hạng nhĩ: Phạm-vinh-Viên và Trần-v-Chương.

Lên chức Sỏp-pho xe-hơi hạng tư: Lương-vân-Kinh và Nguyễn-vân-Rửa.

TY KHÂM-ĐƯỜNG

Lên chức Surveillant-chef: Đỗ-vân-Điền.

Lên chức Surveillant thiết-tho hạng ba: Nguyễn-vân-Hương.

Lên chức Surveillant hạng nhĩ: Trần-vân-Quan.

Lên chức Surveillant hạng nhĩ: Nguyễn-vân-Cần, Lê-vân-Thanh, Nguyễn-vân-Đậu, Lê-vân-Mạnh, Trần-vân-Thanh, Huỳnh-vân-Xe, Võ-vân-Giác, Nguyễn-vân-Nhà.

Lên chức Surveillant hạng ba: Nguyễn-vân-Giang, Đặng-vân-Thay, Lê-vân-Ngãi, Hồ-vân-Đe, Nguyễn-vân-Các.

TY TÀN-ĐÀO

Lên chức Thợ-kỹ hạng ba: Thầy Nguyễn-trung-Thu.

Lên chức Thợ-kỹ thiết-tho hạng nhĩ: Thầy Trần-quang-Đậu.

Lên chức Thợ-kỹ thiết-tho hạng nhĩ: Thầy Nguyễn-vân-Tánh.

Lên chức Thợ-kỹ thiết-tho hạng ba: Thầy Vương-nhu-Tự.

Lên chức Đội kiểm-xét (Brigadier contrôleur) hạng nhĩ: Thầy Vương-thời-Hay.

Lên chức Phó Đội kiểm-xét hạng nhĩ: Thầy Nguyễn-dức-Thắng.

Lên chức lính kiểm-xét hạng nhĩ: Lê-vân-Thịnh và Lê-vân-Ty.

Lên chức lính kiểm-xét hạng ba: Tô-vân-Canh.

Lên chức lính kiểm-xét hạng tư: Nguyễn-vân-Thượn, Lâm-vân-Chà.

Lên chức lính kiểm-xét hạng nhĩ: Lê-vân-Giàu và Trương-ngọc-Kỳ.

Vô-tuyên-diễn

MỘT BỨC THƯ CỦA TÔN-DẬT-TIÊN

Hương-phong ngày 22 Decembre.
Trong một bức thư của Tôn-dật-Tiên gửi cho người Huê-kỳ, Tôn-dật-Tiên có nói như vậy: nước Mỹ cho chúng tôi xem một cái gương là khi mà họ đẩy lên làm đại-biên diệt-dế-quyền rồi đem nền dân-quốc cộng-hòa. Nước Trung-quốc có nhiều cái lý hay mà ước mong cho có một ông Li Fayet.

te Mỹ đến mà giúp sức cho vì một việc rất chánh-dáng, trong năm đánh giặc thì không thấy đến giúp, lại có một vị Thủy-sư nguyên-sỏai nước Mỹ kéo đến tấn bẻ còn nhiều hơn các nước khác, dặng hiệp sức cùng những kẻ mong lòng làm cho chúng tôi tiến nất. Làm cho tên cái Cộng-hòa dân-quốc Trung-huê đi, vậy há chẳng phải là một cái tội ác lớn lao sao, còn nếu

HỘI NHÀ MÁY XÂY LỬA VIÊN-ĐÔNG

(Rizeries d'Extrême-Orient)

HỘI NHẬP DANH VỐN HỒN 25 TRIỆU QUAN TIỀN LANGSA ĐỀU ĐÓNG TẤT SỐ
Ở TẠI SAIGON, ĐƯỜNG BELGIQUE, MÓN BÀI SỐ 15. — NHÀ MÁY XÂY VÀ KHO TRỮ Ở TẠI CHOLON

CỔ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LỬA

MUA LỬA VÀ LÃNH BÀN LỬA — GIỮM TIỀN LỬA VÀ THẺ LỬA — LÃNH LỬA GỒI KHO

TRƯỚC KHI BÀN LỬA xin hỏi bản hiệu; nếu vi điển-chủ nào mắc đi không đúng thì vớt thơ cho bản hiệu sẽ đến viếng mà bàn luận. — MUỐN HỎI CHI THỈ BỒN HỒN.

SẢN LONG CẤT NGHĨA CHO HẾT.

Phòng việc: ở tại đường Belgique, món bài số 15

CƠ BÁT HÀNG NGÀNH TẠI CẦN THƠ và có lập chánh mua lửa nơi các chỗ thị-từ.

Trung-hoa Cách-mạng

(Tiếp theo)

Việc ấy đây-thếp cũng các báo đã truyền ra cả nước, thần dân nghe vậy ai cũng vui lòng. Cơ sự thuận nhau, thì nhà vua bên giữ, đều kết quả như vậy là hay lắm, nước nhà có phúc không cùng. Ngồi trông ý chỉ, chẳng rảnh rỗi mai, bên nghe Phụ-quốc Tái-trạch, Thần-vương Tái-phổ và một hai người hoàng-tộc cũng ngẫm, nên nửa chừng mà trở sự. Chánh-thủ thì chủ quốc-hội công quyết, Đoàn-kỳ-Thoại đã tu binh chiến, chín chủ tân chánh cho rồi. Dục tướng ý chỉ vì phước dân lợi nước ấy cầu, lo chủ sát sanh-linh mà sợ. Đã ban ra mười chín điều thế nới nhà Tuất-miêu, tính theo quốc-hội, tỉnh chuyên thương dân; việc không rồi lại xin dinh chiến lại nữa, e lâu ngày lắm, dân-quân sanh biến phá hại như dân, trong cơn hờ hạo, như sẽ đưa họa thêm. Trong hai tháng dinh chiến đó, thì dân-quân vận lương thảo, thêm quân-binh, trảng ra các xứ trong nước rồi, còn binh ta thì không ai đỡ. Minh thì thế yếu mà lại có nguy, chúng nó thì giao kết với quân phi-dân, trộm cướp tư bề đang trộm cướp cho chúng nó. Cả nước đã đều theo nó, còn ta thì lác-lắc nương một góc mà thôi. Nó cứ tới hoài ta không gì để. Tuy bọn Đoàn-kỳ-Thoại đức lòng trung nghĩa, song thà chết chứ không chịu đầu hàng, binh thì tan, rất rất bức thế, biết sao mà bên giữ cho được. Một mai giặc bức, ta biết cậy ai, quân chúng ta là, rồi xã-tắc cũng ngã theo một lực mà thôi. Bọn Đoàn-kỳ-Thoại lại bên đầu lập, gắng-gượng mà giữ-gìn, luận lòng người thì phía Tây-Bắc đã loạn rồi, luận địa lý thì biển và bờ đều mất. Bọn Đoàn-kỳ-Thoại trị quân vô trượng, thất mà không tiếc, vẫn thiết ngu trung-Vua cũng nước đã mất rồi, ăn năn sọ kiếp, việc chừng đến thế, tôi biết sao mà đến tri-nội chỉ ần?

Đoàn-kỳ-Thoại chịu ơn vua rất nặng, nên cứ tưởng đại quốc làm hơn, mà cũng vì sự lợi hại mà bày lối, đầu đầu cũng đành, không dám tiếc. Nay tôi xin xuống chỉ dụ cho trong ngoại-dạng biết, định lại chánh thể công-hóa. Hiện nay nói-các cũng quốc-vực đại-thần, kiếp ra dụ cho thiên-hạ đều hay, thì yên lòng trăm họ. Trong địa-phương cho có thứ lớp, rồi đây sau khi dân, thì dân trước của nước ta may lắm. Chẳng biết đâu đến, chứ mạng ra rất lắm. Cần thỉnh đại từ.

Long-lũ Thái-hậu xem rồi thì rồi châu lư-dự, rồi xem coi ai kỷ tên, thì là quan Tổng-thống binh Đoàn-kỳ-Thoại, và Đốc đốc là Khương-quê-Đỗ, và Thống-lực-quân là Hân-tôn-Liêng. Hân-tôn-Liêng không chịu công-thống-quân là Ngô-từ-Ngung. Lục-quân Thống-chế là Vương-châm-Ngung, Tào-Côn, Trần-quang-Viên, Ngô-danh-Ngung, Lý-Thuần, Phan-cự-Dinh, Mạnh-an-Viên, Tống-binh là Mã-kim-Tự, Tạ-bửu-Thăng, Kỳ-vân-Bàng, Ngô-quang-Tân, Tang-dục-Huyền, Đào-vân-Hạt, Tham-mưu là Từ-tho-Thanh, Trương-dinh-Từ, Châu-ban-Toáo, Vương-kim-Cánh, Bạc-quê-Khanh, Lưu-vinh-Tường, Trần-vân-Vân, Lý-hậu-Cơ, Hà-phong-Lâm, Trương-tho-Ngung, Mã-kế-Tang, Châu-phu-Lân, Tiền-quân-Phó, Nhiếp-nhữ-Thanh, Trương-si-Ngọc, Viên-nãi-Khoan, Vương-như-Hiền, Hồng-tự-Thành, Cao-vân-Quân, Lưu-kim-Phiêu, Triệu-Chu, Cửu-Tuân, Lưu-hồng-Thuận, Sài-dắc-Quân và Tiền-an-Quốc. Thái-hậu xem rồi thì nước mắt nhàn nhàn rơi xuống, các tay trên ghế, rồi vào trong khố rỗng rỗng, các thị-nữ cũng ngẩng đầu lên, các thị-nữ cũng ngẩng đầu lên, các thị-nữ cũng ngẩng đầu lên.

Lại thêm ngoài song gió bắt hín-hắc thổi ló, nghe hoét-hoét là động khua nhàn, dường dưng mắt nhà Thanh bày thắm trạng.

(Sau sẽ tiếp theo)

V. H.

Đá banh

Hôm chúa-nhật 30 Décembre 1923 cũng có 4 hội thể-thảo đấu với nhau mà tranh chức vô-dịch. Hội Etoile de Giadinh ăn hội Cercle sportif 2 bảng, còn hội Stade militaire ăn hội Lính-Tập 4 bảng, hai hội thua không hội nào giữ được một bảng nào hết.

Ngày thứ ba nhậm ngày Tết Tây hội Saigon-sport nhập với Cercle sportif mà đấu thử sức với 2 hội Annam là hội Giadinh nhập với hội Choquan. Thiên hạ đến coi kể đến ba bốn ngàn người, đứng vòng theo sân tại vườn Maurice Long coi đen nghệt. Bên Annam ăn được 3 bảng, còn bên Tây giữ được có 2 bảng mà thôi. Hai bên chiến tương đố hay hết thấy, bởi vậy sự tranh đấu là lắm, làm cho người đứng xem đông lòng hồi hộp lắm. M. Thời giữ goal thì là giỏi, chẳng hiểu vì có nào tháng trước hội Giadinh lại không cắt phần việc ấy cho M. Thời, để lộn xộn đến đôi hờ hạo. Còn M. Trung đứng trung quân (demi-centre) hay quá, vậy thì hội Giadinh nên giao luôn phần việc ấy cho M. Trung đứng để cho M. Gông lên tiền đạo tiền phương mà công kích.

V. H.

Cũng là xưa nay khác nhau

Đọc bài Xưa nay khác nhau của ông Viên-Hoành, thiết là hử lý; ngặt có câu ông nói: « Ai luận việc đời mà cứ đem câu ấy ra dùng luôn thì có khi phải lầm. »

Câu nói đó thiết giả không phục da!

Đây giả cũng xin luận một việc đời, mà nó đúng với cái đề « Xưa nay khác nhau » là vô cùng: chữ chẳng sai lầm một tí ty nào cả.

Nhưng mà, giả ít học, nên giả không dám luận việc tri-thức; giả thử nay chưa hề xuất dương, nên giả cũng không dám luận việc phong-tục; trong xứ của giả đây ít có công nghệ, có tình những ruộng không mà thôi, nên giả cũng không dám luận việc tài-nghề; giả thấy buổi này tình đời dài-treo, giả ít hay giao-thiệp với ai, nên giả cũng không dám luận việc cư-xử; giả ở nhàn chỗ cũng cư-lưu-hang, ít khi đến chốn kinh-thành, giả không rõ được việc kinh-tế lý-tài đương-buổi hiện-thời lợi hại thế nào, nên giả cũng chẳng dám luận tới cái vấn đề này nữa.

Giả chỉ luận có một việc này là việc luân-lý mà thôi; mà đó cũng là việc đời da. Trộm nghĩ rằng là Xưa nay khác hẳn nhau xa lắm, ông Viên-Hoành à!

Ông nghĩ đó ông coi, buổi giả còn bé, giả thấy những học-trò, thiết coi thấy như cha mẹ, thường yêu quý kính sợ, chẳng chút sai sót, hề ai nói động tới tên thầy, thì coi người ấy như người cứu đời; thầy coi giận mà đánh cho cách mặt đi nữa cũng an vui phận-sự, chứ chẳng hề lo đầu oan trách giun hờn.

Chỉ như buổi này thiết là thời-thế biến thiên, nhơn-tâm bất cố; cho nên những học-trò có nhiều câu coi thấy như cha mẹ. Nhưng mà, mấy cậu nhỏ ấy chưa biết cang-thường luân lý, thì cũng chẳng nói làm gì; ngặt có nhiều kẻ đã làm cha mẹ học trò, mà chẳng biết xét công thầy, con mình thì muốn học cho mau hay, mà lẽ thầy coi đánh thì đối thầy đối kiện.

Ông Viên-Hoành ơi! Tưởng khi ông cũng chán biết, con nít buổi này hun bạo ngược, gian ác là vô cùng; vậy mà họ thấy nó có đánh một hai bốp tai, hoặc một vài roi mà hăm đe rằng dạy nó, thì cha mẹ nó lại bênh con mà nhứt ông thầy, hoặc thưa kiện ông thầy. Thế thì cái nói giống của chúng mình sau này còn chi là phong-hóa?

Ấy vậy, hử luận tới việc đời, cũng nên nói Xưa nay thiết khác nhau nữa chứ! Phải không?

Vinh-an-hà, Du-nhiên-Tử.

Thời-hải

GIÁP ẤT NÓI CHUYỆN

GIÁP. — Nờ anh, coi su-sơ vậy mà trông giống đậu xanh lòi quá đi anh!

ẤT. — Một công đất mà tía đậu xanh bán được bao nhiêu mà gọi lợi nhiều?

GIÁP. — Không biết gì, một đôi trâu mà cây cho thiết kỹ, rồi tôi tía có 15 công đậu xanh, mà tới mùa tôi bán hết gần được trót ngàn đồng da anh à!

ẤT. — Hử! Giấc tổ da! Đậu xanh gì tía có 15 công mà bán tới trót ngàn đồng?

GIÁP. — Anh này thiết què què chứ phải chơi gì? Vậy mà dám mang đùa người ta chứ! Nờ, ngày tía ra cho ruộng mà nghe. Ấy là tôi bán trộm tuồn lút cả đậu với trâu và đất nữa, giống gì mà không được bạc ngàn.

Vinh-an-hà, Du-nhiên-Tử.

Đồng-pháp thời-sự

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước.	91.90
Ngân-hàng Đông-Pháp.	10.10
Ngân-hàng Hongkong.	10.10
Shanghai.	10.10
Ngân-hàng Chartered.	10.20
Số de Gérance de la Banque Industrielle de Chine.	10.15

GIÁ LỬA

Lửa chử đến nhà-máy Cholon (mất bao) mỗi tạ 100 kilô.	
Vinh-hà.	6.20 tới 6.30
Gocotag.	6.20 » 6.30
Baizoa.	6.25 » 6.35
Baizoa.	6.30 » 6.30
Giá thường bạc.	
Trung.	6.25 » 6.35

TỰ VẬN

Chợ lớn. — Hôm 30 Décembre, lối 10 giờ trưa, quan la Viac cai quân đội lính-thự thứ nhì ở Cholon đến báo cho ông Cò hay rằng hội hôm đó lối 2 giờ khuya, tên lính Đào-vân-Đôn thiết ở ở chỗ một cái cửa sổ trong phòng và mà chết, còn từ-thị thì đã chết đến nhà sát của nhà-thương Chợ-quang rồi.

Ông Cò liền đến chỗ để tử-thị, thì thấy ở trên có một lũng rất sâu. Rồi ông mới lại trại lính hỏi người lính Hà-thọ-Phát, thì người đó khai như vậy:

« Tên Đào-vân-Đôn vô làm cai họ-tập (élève-caporal) từ hôm 3 Décembre. Va theo đội binh số 1 rất giỏi, nhưng mà trước vài ba ngày tự vận đây thì va có xin bồi tên va trong đội binh đó đi.

Trước lúc va chết lối 10 giờ khuya, thì coi gương mặt va còn vui vẻ lắm, và coi không có dấu chi mà làm cho ai biết rằng va phải tự vận như vậy.

Và gót ở Sadee. Nguyên cũng chẳng bao lâu, trước khi va tự vận, thì va có gót thơ về cho cha mẹ và mà xin một trăm đồng bạc. Chắc là va thiếu nợ nhiều, và phải không thấy cha mẹ trả lời chi cả, nên va tính tự vận đó.

Còn mấy người lính kia cũng ngủ một phòng với tên Đào-vân-Đôn đều khai rằng không thấy không hay chi cả.

Một thầy Đợi gát bữa đó khi gặp va đã thất cổ rồi, liền cắt giấy đem xuống, thì trong mình còn hơi nóng, nhưng cử và không kịp.

Ông thân của người lính đó là Đào-vân-Tuy, ở Hòa-Hàn (Sadee), chắc có lẽ đã hay tin thắm đó rồi.

MỘT CÁI XE-HOI CHẠY

Tà-hình. — Hôm 3 Janvier có một bức điện-tin của quan Chủ-thị Tây-ninh cho hay rằng bữa 2 Janvier có

một cái xe-hoi đưa bộ hành khi xuống đồ chử Gò-dầu-hạ thì chạy trót xuống sông. May cho chín người bộ hành và hai vì họ xuống xe trước khi xe đem xuống đó. Còn tên sắp-phơ thì nhảy khỏi. Đồ đạc lấy lên được cả, chỉ còn cái xe mà thôi. Việc rồi ro ấy bởi mấy người xe không đúng tốt.

MỘT CHIẾC GHE, BỊ CHÌM

Vũng-tàu. — Hôm 31 Décembre, quan Chủ-thị ở Vũng-tàu có tiếp được một bức điện-tin ở cọt có hiệu như vậy: « Một chiếc ghe bầu chử sáu người bị chìm trước cọt có hiệu cầu cứu tin rất gấp. »

Liền đó ông Cò chánh ở sở-sơn-dâm cùng với lính đi đến nơi. Khi đến đó thì ông hay rằng nam người trong ghe đã lộn vào trong bờ đặng, còn người thứ sáu thì như một chiếc ghe đánh cá cừu.

Sáu người ấy đã vào bờ cả, và không có người nào bị vớt tích chi hết.

Người chủ ghe tên là Trương-Thịnh 37 tuổi khai như vầy:

« Hồi sơ mai hôm qua, tôi ở chử vịnh Dừa-khò mà đi ghé về nhà; nhưng mà lúc chiều tới, đang khi tôi ở ngoài khơi vịnh Tí-Wan thì trời không được êm, nên ghe tôi không thể đi được nữa. Tôi liền đem ghe vào vựa mà biến, rồi bỏ neo. Trộm nghĩ vẫn chưa được êm, nên qua bữa sớm mai này, tôi mới rút neo đặng trở vào chỗ ở là vịnh Dừa-khò.

Ghe tôi đi đặng hai ki-lô-mét bỗng có một ngọn gió thổi đến rất dữ, làm cho bánh lái ghe tôi sút ra rồi, kó ghe tôi phải chìm nữa. Liền đó tôi nam người đầu tiên chèo ghe tới lợi riết vào bờ. Còn tôi thì may, nhờ mấy vật trôi ở ngoài biển nên tôi vịnh lấy, rồi chẳng bao lâu thì có một chiếc ghe đánh cá vớt tôi lên. »

Chiếc ghe tôi thì không có chử vật chi nhiều, chỉ có chử gòn đem theo ăn mà thôi. Ghe tôi gòn đem, giá đặng 250.000. Trong mình tôi thì còn hai đồng bạc; còn mấy tên bạn của tôi thì mất cả đồ đem theo.

VIỆT-NAM THANH-NIỆN HỘI

Ông Nguyễn-duy-Kham, chủ hiệu « Trầu vàng » ở phố hàng Đào, trước kia đã quyền cho Hội V. N. T. N. 130 s, nay lại quyền thêm 100 s nữa, thế là trước sau ông quyền cho Hội tất cả 230 s, vậy nay hội đã tặng ông chử « Hàng-lập Hội-viện » hội V. N. T. N. Một cái gương quý hóa như thế cần phải cho một người biết đến, vì rằng khi đó Annam ta ai cũng biết nơi gương ấy mà cũng tiến vào những việc Công-lực, chứ không đem chử-tiền vô-vô vào những việc vui-chơi lính-dinh thì khi ấy là dân ta sẽ đặt tới một bước tiến-bộ lớn-là vậy.

CHUYÊN LỄ LUNG

Long-quận. — Tại Boutane, độ này bán công một Baclien. Nghe nói nếu kẻ mua mà biết tính phải quấy với một thầy nào đó thì mua mua bao nhiêu cũng được. Như hôm ngày 14, 15 Décembre rồi đây có 2 tên khách trú đến mua 6, 70 bao, làm cho Annam mua mua về một mẫu, một cái thì không còn mua được bao nào.

Người Annam mua một lần chừng 1, 2 bao mà thôi, còn khách thì như chử phải phải mua mua được nhiều. Annam chẳng phải là chẳng biết phải quấy với thầy, song bởi chưa thấy phải quấy với thầy, nên họ ra sự lợi thôi, làm cho làm người phải thiệt nhân mà....

Ước xin quan chủ hàng đã ý giùm, cho khỏi tiếng than van, cho nhơn-dân thoát nạn, thì ơn đức ngài chúng tôi nguyện ngàn năm ghi tạc.

XE MÁY ĐẠP

Long-quận. — Độ này tại châu thành có làm xe máy mới đẹp lắm. Những chủ có xe rồi như là lượ chạy khắp các con đường trong thành phố, tiếng chuông rung nghe lên-đang không ngớt; mà tiếng cái xe về sự dụng chạy tới thời cũng không phải ít. Nhờ thế mà số biến giá phải ở ở sở-sơn-dâm đã có cơ phát đạt lắm.

Nghe dân chủ xe định bán gop một tháng tới mới đặng cho nên có làm gop một nhà là lính mã-tà -- đồng tiền lương chừng có

Xin ghé mắt !!!

TÀI-PHÁT KHÁCH LÃU

Của M. TRAN-XAO út KHÁ

Kính cùng quý ông quý bà, quý thầy quý cô, cùng lục-châu quân-tử đặng rõ.

Đây lâu nay tôi chọn nghề sự chử khen thơ cách của khách lâu, nên nay tôi chẳng nề lao lộn sức lực ra một cái phòng-ngủ hiệu « Tài-Phát Khách-Lão » ở tại đường Tống-đốc-Phương món bài số 41 và 45 Cholon, phòng vi rất thanh khiết lại sáng sủa, và mát mẻ lắm, tiện phòng tôi tình rất hơn các nơi, cũng thế sai vật (buy) dều dề khiến, quý khách nghỉ nơi phòng dều dặng vừa ý.

Quý chức thừa dịp đến Cholon xin ghé lại « Tài-Phát Khách-Lão » tạm nghỉ tại sao-sao quý chức cũng dặng vui lòng, đã ở gần gần xe lửa Cholon-Mỹtho công là lén xe hơi đi các nơi tiện bề cho quý chức.

Tôi cũng có lòng may dều y phục theo kiểu Langsa và Annam đủ kiểu, lại có bàn hàng tàn, bàn ghế tốt nhất hạng, và bàn đồ nữ trang theo kiểu kim thời rất khéo, cũng là xe máy và đồ phụ tùng, lại cũng có thay răng và trồng răng vàng tốt lắm chẳng khi nào hư dặng.

Vậy xin mời quý ông quý bà, quý thầy quý cô, thừa lư dặng việc xin dều gót ngọc đến tiệm tôi, thì tôi hết lòng hoan nghinh thắm trọng.

Nay kính bạch

Chủ nhơn: TRAN-XAO út KHÁ

Donneries Tonkinoise

HỢP-TIỀN

PHẠM-VĂN-TAM, Propriétaire

70, Rue de la Paix, 70. — DAKAO

ĂN SỈ VÀ BÁN LỄ

Lên gầy tây, gầy anam bằng da, lụa, nhung, gầy quay da, và quay da dều dặng.

Chăn-lạp bằng nỉ, vải trắng, và vải dều dặng.

Gậy dều dặng và gậy đàn bà làm sao Measure rất kỹ cang, mà lại rất nhẹ con mắt.

Bàn, ghế dều dặng có 4 chân: các thứ dều dặng Bắc mang vào, mới rất là thanh lịch.

Xin quý khách chử đến, cần dùng món chi thì bản hiệu xin hết sức ần cho được vui lòng quý khách.

PHẠM-VĂN-TAM,

Kính mời.

Lời rao

Muốn bán 2 con ngựa đua, 1 con ngựa la hai tuổi rưỡi, con 1 thước ba mươi ba (lm.33), chưa lành thương kỷ ba tuổi.

1 Con ngựa đua anam, ngựa cái 1 tuổi.

1 Miếng đất ở tại Phú-nhuan 46 cao 8 sào, lát có huê lợi, miếng đất ấy cách một miếng tới đường qua Gia-dinh, cách một miếng tới đường Paul Blanchy. Ngã-từ đường (kêu là ngã-từ bôn-muê) đường qua Bà-chiều, và đường vô Lăng Cha-cá.

At có muốn mua, nên đến nơi nhà 750 đường Paul Blanchy.

Thị-giá: 1.500 piastres.

Trông rắng

QUAN LINH-Y CONAOD

Ở góc đường Chasseloup-Laubat và Pellerin.

Nhờ rắng một cách rất êm ái.

Trông rắng bằng sành và rắng vàng.

Ở gần chợ mới Saigon.

CÓ TIỀN:

Làm nón, — Đồng giày, khắc con

dân đồng và bán hàng Bắc,

là hiệu:

DÔNG-NAM-MỸ
TRẦN-VĨNH-TỊCH
90, B' Bonnard, 90. — SAIGON

Ban si, Ban đ,
Giá rẻ hơn mấy hiệu khác
Kính mời Quý-khách chử đến

 Essence BROCC

La Meilleure — **La Plus Economique**

En Vente partout

Distributeurs ouverts jour et nuit

Chez BRUN et GAY

HÔTEL D'ANNAM
NAM-VIÊT KHÁCH-LÀU
Nº 72 A 83, BOULEVARD CHARLES -- DE GAULLE DE VILERS
Đường Kinh-lôp, đường Cambelli và đường mĩ-thu.
Le Myre de Vilers, SAIGON

HUỖNH-HUỆ-KÝ, Chủ Đệm
Khách cũng Quý-khách rõ, tôi đem một thửa đất ở gần B. HÔTEL
D'ANNAM (Nam-Việt Khách-Lầu) phía đông gần một xa lộ, ở đây cũng
có một phòng ở từng đôi đôi được gọi tên B. Quý-khách, N. Quý-khách
thừa dịp đi Saigon đến đây tôi mời quý khách thăm thú làm.
Lại tôi mời mở thêm một gian phòng ngủ rất mát mẻ tại đường mĩ
sông Le Myre de Vilers, nhà số 10 Saigon.

HUỖNH-HUỆ-KÝ, Chủ khách.

TIỆM

HÀ-PHƯỞNG-SAMU

Vinh-Phước — Saïgon

Một căng phở từ 7 giờ sáng
Tây Tầu đến bữa.
Dầu thơm, giầy, viết, mực, đồ
học trò dùng.

Một căng bán xe máy và đồ phụ tùng.
Ruộng Tây, ruộng lâu, đồ bếp, và
đồ đồ dùng trong nhà.

Giày, nón, giẻ, quạt bằng tay,
băng đặc, băng Tàu, kính râm và
đồ đi xe.

Căng có bán đủ thứ thuốc của
Nhật-thiên Đường Chanh.
Tùng trên lầu có cho mượn
Phòng-ngủ.

Tiệm này buôn bán chắc chắn và
tiếp rước từ 10 giờ; giá nới hơn các nơi.
Xin đồng-bang quang cố, tôi
hết lòng đợi ơn.

Nay kính mời,
Chanh — HÀ-PHƯỞNG-SAMU

7.-Những kẻ bỏ đi thiện mà dùng
nó thì có tội vì khởi phục nguyên
hình.

8.-Người không có con mà dùng
nó thì ít nhiều con cháu lắm.

CÁCH DÙNG: Mỗi bữa trước khi
ăn cơm 5 phút dùng hồ tủy theo sức
mình mà uống.

GIÁ TIỀN: { Về lơn..... 1 25
 { Về thường..... 0 20

LỜI RAO CÁN KIẾP

Kính cùng **Lục-châu** chư quí vị đồng
rủ : nhưn vì tôi mới chọn định một
chỗ đất dăng hằm ngôi gạch rất tốt
nên tôi đã lập một cái lô-gạch để hiệu
là **Nam-thịnh-Phát** tại ngoài vòm
Thủ-Thừa tục kêu là **Vòm-củ mè bên**
(Tân-an).

Lô gạch của tôi dày tuy mới lập
nà kêu đủ thứ ngôi gạch, như là
gạch tiêu, gạch thừ, gạch lầu, ngôi
tạ tiêu, ngôi móc, ngôi ống.

Lại tôi cũng có trữ bán vôi, ciment,
sắc, gạch bích-ton nữa.

TIỆM ĐỒNG XE

Sửa xe và bán đồ phụ tùng
đường Lươ môn hai 99 và 101
(Đất-hố) Saigon
Thần-văn-Hiến, chủ tiệm

Kính cùng Lạc-chàng quí khách đồng
bố : Tiệm tôi có đông đủ kiểu xe như
xe mới, xe hai bánh, xe kiến, xe
có và cũng có bán cả thứ xe cũ của
ai chừa chừa; có bán đèn xe đủ kiểu,
anh xe có xe đạp bằng cây gĩa tự làm
của tôi, anh cần thì, để b. **hãy về**
hỏi và xe song mã bằng **lấy này**
à khêu và chiếc, có bán yên, xích,
mang đạp hai tiến, bình để thấp
on khi đi theo xe. Sơn xe.— và sửa
c.

Cái này quí khách có dịp đến Đất-
hố xin ghé lại tiệm tôi một khi trước
trước anh em của tôi làm, sau có cần
đến anh em chỉ dụ thiếu như giúp làm
đến tôi tôi chỉ em on họ c. Còn
quí khách có xa muốn gửi thư
tới tiệm mình chỉ cần gĩa của tôi sẵn
tôi trả đáp.

XIN CHIẾU CÔ

Đời thanh trị thái bình, thì con người sanh sống ra càng đáng đóa hơn khi trước hội phần, rồi vậy thì làm thay đổi khi Saigon có tây chơi ?

Thầy là cuộc chơi v.v. thì tôi nghĩ là quá-lành & lư-chấn là Saigon rồi, mà chúng tôi là-chấn-sơn một người, làm sự với thanh ra biển, thì ông chúng tôi mới là, và tôi là-Tiến-đệ-PHÂN-HÀM-TRUNG-KHÁNH-SAN là đương-khẩu-sĩ là tôi là gần bên các Ngài của Saigon, là tôi & tư làm là một đương đi rừng thì mới sẽ là tôi & gần là, tôi gần các một trường về là Chấn, đương thì ở trong về đây, rồi về là-chấn, rồi là tôi, rồi tôi cho quá-lành là tôi & tôi.

Cái tên quá-lành bằng tình đồng-bang giúp cho chúng tôi hòa vùng, tôi ra ở tại tư hương này.

Quân-Lý :
- HỌA & THƯỜNG

TRAN-LONG
TIỆM DÓNG GHÉ MÀY
ROTTNER
Réparation des Raquettes
Rue Turc n° 14
SAIGON

Hôm tôi lập ra đã hơn 17 năm rồi,
ròng có một nghề làm ghé mây theo
kiểu Hồng-kong, ghé dài, ghé dựa,
ghé ngồi, lớn có nhỏ có, đủ thứ, đủ
dạng rất khéo rất đẹp, có sẵn vọt
mây, đã đánh trãi lạng; giá rẻ hơn
các tiệm khác. Xin liệt-vị đến chơi, tôi
vui lòng tiếp đãi.

TRAN-LONG con của

LỜI RAO

Tiệm Vĩnh-Xương

Kính cáo cùng chư quý-vị đồng rõ :
nay tôi có lập một Atelier tại Bình-
lưu đường Gia-phủ, Atelier này sửa
chơi, xe-máy, sơn hồn xe-máy, xi
chêl, đồng xe-kéo, sửa xe-kéo, và
cố bản đủ các thứ đồ phụ tùng cho
xe-máy và xe-kéo, và có sẵn đủ các
thứ máy điện, có đủ gan đủ đồng
xin quý-vị tưởng nghĩa, có sửa máy
chì, hay là xi sơn vật chi, xin đem
den tôi, tôi sẽ tính giá rẻ.

Nay kính cáo,
NGÔ VĂN TRI,
đường Gia-phủ số nhà 44
ngăn xe điện
ở Bình-lưu **CHOLQY**

